

ਮਿਸਰ ਵਿਚ ਅਸਫਲਤਾ

ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਨੂੰ ਛੁਟਕਾਰਾ ਦਿਵਾਉਣ ਦੀ ਮੂਸਾ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਅਧਿਆਇ 5 ਅਤੇ 6 ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਬੇਕਾਰ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਮੂਸਾ ਅਤੇ ਹਾਰੂਨ ਨੇ ਫ਼ਿਰਊਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਲਈ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮੰਗੀ ਕਿ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਜਾੜ ਵਿਚ ਬੰਦਗੀ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਣ ਦੇਵੇ (5:1)। ਫ਼ਿਰਊਨ ਨੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਦੇ ਬੋਝ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ (5:2-9)। ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੇਖਿਆ ਗਿਆ ਨਤੀਜਾ ਭਾਰੀ ਕੰਮ ਅਤੇ ਡਾਹਡਾ ਦੁੱਖ ਸੀ (5:10-14)। ਜਦੋਂ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਨੇ ਫ਼ਿਰਊਨ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੋਝ ਨੂੰ ਹਲਕਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ (5:15-19)। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੂਸਾ ਅਤੇ ਹਾਰੂਨ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ (5:20, 21), ਅਤੇ ਮੂਸਾ ਨੇ ਅੱਗੋਂ ਯਹੋਵਾਹ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ (5:22, 23)।

ਮੂਸਾ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਅਤੇ ਫ਼ਿਰਊਨ ਦਾ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਜਵਾਬ (5:1-4)

‘ਏਸ ਦੇ ਪਿੱਛੋਂ ਮੂਸਾ ਅਤੇ ਹਾਰੂਨ ਨੇ ਜਾਕੇ ਫ਼ਿਰਊਨ ਨੂੰ ਆਖਿਆ, ਯਹੋਵਾਹ ਇਸਰਾਏਲ ਦਾ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਐਉਂ ਫ਼ਰਮਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਮੇਰੀ ਪਰਜਾ ਨੂੰ ਜਾਣ ਦੇਹ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਉਜਾੜ ਵਿੱਚ ਮੇਰਾ ਪਰਬ ਮਨਾਵੇ। ਪਰ ਫ਼ਿਰਊਨ ਨੇ ਆਖਿਆ, ਯਹੋਵਾਹ ਕੌਣ ਹੈ ਜੋ ਮੈਂ ਉਸ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਸੁਣਾਂ ਕਿ ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਜਾਣ ਦਿਆਂ? ਮੈਂ ਯਹੋਵਾਹ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਉੱਕਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਦੇਵਾਂਗਾ। ਡੇਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ, ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਦਾ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਸਾਨੂੰ ਮਿਲਿਆ। ਸਾਨੂੰ ਤਿੰਨਾਂ ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਪੈਂਡਾ ਉਜਾੜ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦੇਹ ਤਾਂ ਜੋ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਯਹੋਵਾਹ ਲਈ ਬਲੀਆਂ ਚੜ੍ਹਾਈਏ ਕਿਤੇ ਅਜੇਹਾ ਨਾ ਹੋਵੇ ਭਈ ਉਹ ਸਾਡੇ ਉੱਤੇ ਮਰੀ ਯਾ ਤਲਵਾਰ ਨਾਲ ਚੜ੍ਹਾਈ ਕਰੇ। ‘ਮਿਸਰ ਦੇ ਰਾਜੇ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਖਿਆ, ਹੇ ਮੂਸਾ, ਅਤੇ ਹੇ ਹਾਰੂਨ, ਤੁਸੀਂ ਕਿਉਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਛੁਡਾਉਂਦੇ ਹੋ? ਆਪਣੀ ਬੇਗਾਰ ਤੇ ਜਾਓ।

ਆਇਤ 1. ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੂਸਾ ਅਤੇ ਹਾਰੂਨ, ਫ਼ਿਰਊਨ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦੇ ਲਈ ਚਲੇ ਗਏ। ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਕਿਵੇਂ ਹੋਏ ਸਨ? ਕੀ ਮੂਸਾ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪਦਵੀ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਫ਼ਿਰਊਨ ਤਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਸੀ? ਜਾਂ, ਕੀ ਉਹ ਮਿਸਰ ਤੋਂ ਚਲੇ ਜਾਣ ਤੋਂ 40 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਭੁਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ? ਕੀ ਇਹ ਕਾਫ਼ੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਅਤੇ ਹਾਰੂਨ ਕਾਫ਼ੀ ਵੱਡੀ ਸੰਖਿਆ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵ ਦੇ ਮਿਸਰ ਦੇ ਗੁਲਾਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ?

ਮੂਸਾ ਅਤੇ ਹਾਰੂਨ ਨੇ ਨਬੀ ਦੀ ਭਵਿੱਖਵਾਣੀ ਦੇ ਨਾਲ ਫ਼ਿਰਊਨ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਤ ਕੀਤਾ: ਯਹੋਵਾਹ ਇਸਰਾਏਲ ਦਾ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਐਉਂ ਫ਼ਰਮਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਫ਼ਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਰਜਾ ਲਈ ਉਜਾੜ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ

ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਆਦਰ ਵਿਚ **ਪਰਬ ਮਨਾ** [ਉਣ] ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮੰਗੀ। ਮਿਸਰੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਹੋਰਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕੋਲੋਂ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਅਪੀਲ ਸੁਣੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਈ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਵਾਕ “ਪਰਬ ਮਨਾਵੇ” ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਕਿਰਿਆ **ἔστη** (*ਚਗੱਗ*) ਤੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਯਾਤਰੀ ਪਰਬ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਕੂਚ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਦੇ ਸਲਾਨਾ ਪਰਬਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਵਿਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ: ਪਸਾਹ, ਪਤੀਰੀ ਰੋਟੀ ਦਾ ਪਰਬ, ਵਾਚੀ ਦਾ ਪਰਬ, ਅਤੇ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਦਾ ਪਰਬ (12:14; 23:14-16)।

ਆਇਤ 2. ਫ਼ਿਰਊਨ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਤੁਰੰਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, **ਯਹੋਵਾਹ ਕੌਣ ਹੈ ਜੋ ਮੈਂ ਉਸ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਸੁਣਾਂ ਕਿ ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਜਾਣ ਦਿਆਂ? ਮੈਂ ਯਹੋਵਾਹ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਉੱਕਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਦੇਵਾਂਗਾ।** ਫ਼ਿਰਊਨ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਆਪਣੀ ਸਖ਼ਤ ਦਿਲੀ ਦਾ ਪਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ, ਉਸ ਨੇ ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜਾਣਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਦੱਬੇ-ਕੁਚਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦੇਵਤਾਂ ਦੇ ਲਈ ਕੋਈ ਆਦਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਫ਼ਿਰਊਨ ਦੇ ਲਈ, ਜੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੇਵਤਾ ਸਮਝਦਾ ਸੀ, ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਮੰਗ ਬੇਤੁਕੀ ਲੱਗ ਰਹੀ ਸੀ।

ਇਸ ਆਇਤ ਨੂੰ ਕੂਚ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਬਿਰਤਾਂਤ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਦੀ ਇੱਕ ਕੁੰਜੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ: ਮਿਸਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਨਜਿੱਠਣ ਦਾ ਅਰਥ ਫ਼ਿਰਊਨ ਨੂੰ ਇਹ ਸਿਖਾਉਣਾ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਭੂ ਕੌਣ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਣਾ ਸੀ ਕਿ ਸਾਰੀ ਮਨੁੱਖ ਜਾਤੀ ਨੂੰ - ਇੱਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਮਿਸਰ ਦੇ ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਵੀ - ਉਸ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਫ਼ਿਰਊਨ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਣ ਜਾਵੇਗਾ!

ਆਇਤ 3. ਮੂਸਾ ਅਤੇ ਹਾਰੂਨ ਨੇ, ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਫ਼ਿਰਊਨ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਸ ਯਾਤਰਾ ਦੀ ਆਗਿਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ **ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ** ਨੇ ਦਿੱਤੀ ਸੀ (ਵੇਖੋ 3:18)। ਪਰਬ ਦੇ ਲਈ **ਤਿੰਨਾਂ ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਪੈਂਡਾ** ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ **ਬਲੀਆਂ** ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਯਾਤਰਾ ਦੀ ਇਸ ਦੂਰੀ ਦਾ ਕਾਰਣ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮਿਸਰੀ ਲੋਕ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਦੇ ਬਲੀਦਾਨਾਂ ਨੂੰ ਘਿਣਾਉਣਾ ਸਮਝਦੇ ਸਨ (8:26 ਤੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵੇਖੋ)। ਮੂਸਾ ਅਤੇ ਹਾਰੂਨ ਨੇ ਫ਼ਿਰਊਨ ਨੂੰ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਇਸ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਨਤੀਜੇ ਨਿਕਲ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਆਇਤ 4. ਜਦੋਂ ਮੂਸਾ ਅਤੇ ਹਾਰੂਨ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਨਾਲ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮੰਗਦੇ ਰਹੇ, ਤਾਂ ਫ਼ਿਰਊਨ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ **ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਛੁਡਾਉਂਦੇ** (ਹਨ)। ਫਿਰ, ਬੀਰਖਾ ਤੇ ਨਫ਼ਰਤ ਨੂੰ ਵਿਖਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਉਸ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਔਖਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ (5:5-14)। ਅਸਲ ਵਿਚ, ਉਸ ਨੇ ਉੱਤਰ ਦਿੱਤਾ, “ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਦੀ ਤੁਹਾਡੀ ਹਿੰਮਤ ਕਿਵੇਂ ਪਈ? ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦਿਖਾਵਾਂਗਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਚ ਸੋਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ।” ਇਸ ਰਾਜੇ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਪ੍ਰਤਿ ਪਹਿਲੇ ਰਾਜੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੇ ਕਿਰਪਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਬੇਨਤੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ: ਤੁੜੀ ਇਕੱਠੀ ਕਰਨਾ (5:5-14)

ਫ਼ਿਰਊਨ ਦੇ ਕਠੋਰ ਹੁਕਮ (5:5-9)

ਨਾਲੇ ਫ਼ਿਰਊਨ ਨੇ ਆਖਿਆ, ਵੇਖੋ ਹੁਣ ਉਸ ਧਰਤੀ ਦੇ ਲੋਕ ਬਹੁਤ ਹਨ ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੇਗਾਰ ਤੋਂ ਵਿਸਰਾਮ ਕਰਾਉਂਦੇ ਹੋ। ‘ਉਪਰੰਤ ਉਸੇ ਦਿਨ ਫ਼ਿਰਊਨ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਬੇਗਾਰ ਕਰਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਰੋੜਿਆਂ ਨੂੰ ਏਹ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ। ‘ਭਈ ਤੁਸੀਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ

ਅੱਗੇ ਵਾਂਝੁ ਇੱਟਾਂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਤੂੜੀ ਨਾ ਦਿਓ। ਓਹ ਆਪਣੇ ਲਈ ਆਪ ਜਾਕੇ ਤੂੜੀ ਇਕੱਠੀ ਕਰਨ। ਅਰ ਤੁਸੀਂ ਉੱਨੀਆਂ ਹੀ ਇੱਟਾਂ ਜਿੰਨੀਆਂ ਓਹ ਅੱਗੇ ਬਣਾਉਂਦੇ ਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਣਵਾਓ। ਤੁਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਨਾ ਘਟਾਓ ਕਿਉਂ ਜੋ ਓਹ ਵੇਹਲੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਏਸੇ ਲਈ ਓਹ ਏਹ ਦੁਹਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਭਈ ਅਸੀਂ ਜਾਕੇ ਆਪਣੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਲਈ ਬਲੀਆਂ ਚੜ੍ਹਾਈਏ। ਉਹ ਟਹਿਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਨੁੱਖਾਂ ਉੱਤੇ ਹੋਰ ਭਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਓਹ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਝੂਠੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਉੱਤੇ ਧਿਆਨ ਨਾ ਦੇਣ।

ਆਇਤ 5. ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਰਾਜੇ ਨੇ ਉੱਤਰ ਦਿੱਤਾ, ਵੇਖੋ ਹੁਣ ਉਸ ਧਰਤੀ ਦੇ ਲੋਕ [ਇਸਰਾਏਲੀ ਲੋਕ] ਬਹੁਤ ਹਨ ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੇਗਾਰ ਤੋਂ ਵਿਸਰਾਮ ਕਰਾਉਂਦੇ ਹੋ! ਇਸ ਬਿਆਨ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਭਾਗ ਨੂੰ NRSV ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, “ਹੁਣ ਉਹ [ਇਸਰਾਏਲੀ] ਉਸ ਦੇਸ ਦੇ ਲੋਕਾਂ [ਮਿਸਰੀਆਂ] ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਨ।”¹ ਇਹ ਅੰਤਰ “ਉਸ ਧਰਤੀ ਦੇ ਲੋਕ” (אֱלֹהֵי מִצְרָיִם, *ਐਮ ਹੇਰੇਟਸ*) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿਚ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ “ਮਿਸਰੀ” ਹੈ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਸਹੀ ਤਰਕ, ਤਾਂ NRSV ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ, ਜੋ ਸਾਮਰੀ ਪੈਂਟਾਟਿਊਕ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਸੰਭਵ ਹੈ। ਪਰ “ਉਸ ਧਰਤੀ ਦੇ ਲੋਕ” ਦਾ ਅਰਥ “ਕਿਸਾਨ” ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਇਬਰਾਨੀ ਮੂਲਲਿਖਤ ਵਿਚ ਸੁਝਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ NASB ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸੰਸਕਰਣ ਕਰਦੇ ਹਨ।²

ਆਇਤ 6. ਮੂਸਾ ਅਤੇ ਹਾਰੂਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ, ਰਾਜੇ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਬੇਗਾਰ ਕਰਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਰੋੜਿਆਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ। “ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਬੇਗਾਰ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲੇ” ਇੱਟਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਦੇ ਮਿਸਰੀ ਇੰਚਾਰਜ ਸਨ ਅਤੇ “ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਰੋੜੇ” ਇਸਰਾਏਲੀ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਾਮਿਆਂ ਦੇ ਸਮੂਹਾਂ ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। אֲנָשִׁים (ਸੂਟਰ) ਤੋਂ “ਕਰੋੜਿਆਂ” ਦੇ ਲਈ ਇਬਰਾਨੀ ਸ਼ਬਦ, ਦਾ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਅਰਥ “ਗ੍ਰੰਥੀ” ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਸ਼ਾਇਦ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਇੱਟਾਂ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।³

ਆਇਤ 7. ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ, ਹੁਣ ਤੋਂ, ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਟਾਂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਲਈ ਆਪ ਜਾਕੇ ਤੂੜੀ ਇਕੱਠੀ ਕਰ [ਨੀ] ਪਵੇਗੀ। ਇਹ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਸਮਾਂ ਲੈਣ ਵਾਲੀ ਅਤੇ ਮੋਹਨਤ-ਵਧਾਉ ਕਿਰਿਆ ਹੋਵੇਗੀ।

ਇੱਕ ਸ਼ਾਹੀ ਕਲਾਕਾਰ ਰੇਖਾਮੇਰੀ ਦੀ ਕਬਰ ਤੋਂ (ਸਦੀ 1470-1445 ਈਸਵੀ. ਪੂਰਬ), ਇੱਕ ਮਿਸਰੀ ਪੇਂਟਿੰਗ ਵਿਚ, ਇੱਟਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।⁴ ਪਾਈ ਨੂੰ ਇੱਕ ਤਲਾਬ ਵਿਚੋਂ ਲਿਆਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਚਿੱਕੜ ਦੇ ਇੱਕ ਮਿਸ਼ਰਣ ਵਿਚ ਕਰੀ ਨਾਲ ਮਿਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਉਥੋਂ, ਚਿੱਕੜ ਨੂੰ ਦੂਸਰੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਇੱਟਾਂ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਇੱਕ ਲੱਕੜੀ ਦੇ ਸਾਂਚੇ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਤੇ ਪਏ ਚਿੱਕੜ ਵਿਚ ਦਬਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਸਾਂਚੇ ਨੂੰ ਹਟਾ ਕੇ, ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਬਣਾਈ ਗਈ ਇੱਟ ਨੂੰ ਧੁੱਪ ਵਿਚ ਸੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਇੱਟਾਂ ਦੀਆਂ ਲਾਇਨਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਵਿਚ ਢੇਰ ਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਐਲਫ੍ਰੈਡ ਹੋਰੇਥ ਨੇ ਸਮਝਾਇਆ ਕਿ ਇੱਟਾਂ ਵਿਚ ਤੂੜੀ ਕਿਉਂ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਸੀ: “ਜਦਕਿ ਮਿੱਟੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਤੂੜੀ ਉਸ ਨੂੰ ਬੰਨਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਤੂੜੀ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਚਿੱਕੜ ਬਹੁਤ ਹੀ ਚਿਕਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿ ਸਖਾਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਇੱਟਾਂ

ਟੁੱਟਣ ਨਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੰਗਾਲ ਲੱਗੇ।⁵

ਮਿਸਰ ਵਿਚ ਖੰਡਰ ਮਿਲੇ ਹਨ ਜੋ ਇਮਾਰਤਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਇਕ ਭਾਗ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਇੱਟਾਂ ਦਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਤੂੜੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਤੂੜੀ ਰਹਿਤ ਇੱਟਾਂ ਕੂਚ ਦੇ ਬਿਰਤਾਂਤਾਂ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਦੇ ਇੱਕ ਸਬੂਤ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ।⁶ ਪਰ, ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੂਚ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਨਾ ਤਾਂ ਕਦੀ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਤੂੜੀ ਤੋਂ ਇੱਟਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਸਨ।

ਆਇਤ 8. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਫ਼ਿਰਉਨ ਨੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉੱਨੀਆਂ ਹੀ ਇੱਟਾਂ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲੋਂ ਬਣਵਾਈਆਂ ਜਾਣ। ਤੂੜੀ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿਚ ਬਿਤਾਏ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿਚ ਇੱਟਾਂ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਇਸਰਾਏਲੀ ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਉੱਨੀਆਂ ਹੀ ਇੱਟਾਂ ਬਣਾਉਣੀਆਂ ਪੈਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਰਾਜੇ ਨੇ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਦਾ ਕਾਰਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੇਹਲੇ ਹੋਣ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ। ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਮੂਸਾ ਅਤੇ ਹਾਰੂਨ ਦੀ ਨਕਲ ਕੀਤੀ, ਏਸੇ ਲਈ ਓਹ ਏਹ ਦੁਹਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਭਈ ਅਸੀਂ ਜਾਕੇ ਆਪਣੇ ਪਰਮੇਸੁਰ ਲਈ ਬਲੀਆਂ ਚੜ੍ਹਾਈਏ (ਵੇਖੋ 5:3)।

ਆਇਤ 9. ਫ਼ਿਰਉਨ ਨੇ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ, ਉਹ ਟਹਿਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਨੁੱਖਾਂ ਉੱਤੇ ਹੋਰ ਭਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਓਹ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਬੂਠੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਉੱਤੇ ਧਿਆਨ ਨਾ ਦੇਣ। ਉਸ ਨੇ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਸਰਾਏਲੀ ਚੁੱਝੇ ਹੋਏ ਹੋਣ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੋਲ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਲਈ ਪਰਬ ਮਨਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਸੋਚ ਸਕਣ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਹ ਮੂਸਾ ਅਤੇ ਹਾਰੂਨ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਸ਼ਣ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਣਗੇ। ਫ਼ਿਰਉਨ ਨੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਾ ਉਲੇਖ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਕੋਲੋਂ “ਝੂਠੇ ਸ਼ਬਦਾਂ” ਜਾਂ “ਝੂਠਾਂ” ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ (NIV)।

ਇਸਰਾਏਲ ਦੀ ਪਾਲਣ ਕਰਨ ਦੀ ਅਯੋਗਤਾ (5:10-14)

¹⁰ਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਬੇਗਾਰ ਕਰਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਅਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਰੋੜਿਆਂ ਨੇ ਬਾਹਰ ਜਾਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਕਿ ਫ਼ਿਰਉਨ ਐਉਂ ਫ਼ਰਮਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਤੂੜੀ ਨਹੀਂ ਦਿਆਂਗਾ। ¹¹ਤੁਸੀਂ ਜਾਓ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਲਈ ਤੂੜੀ ਜਿੱਥੋਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਲੱਭੇ ਆਪ ਲਿਆਓ। ਤੁਹਾਡੀ ਟਹਿਲ ਤੋਂ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਘਟੇਗਾ। ¹²ਤਾਂ ਓਹ ਲੋਕ ਸਾਰੇ ਮਿਸਰ ਦੇਸ ਵਿੱਚ ਤੂੜੀ ਦੀ ਥਾਂ ਭੁੱਠਾ ਚੁਗਣ ਨੂੰ ਖਿੰਡ ਗਏ। ¹³ਅਤੇ ਬੇਗਾਰ ਕਰਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਤਰੀਦ ਕਰ ਕੇ ਆਖਿਆ, ਤੁਸੀਂ ਆਪਣਾ ਰੋਜ ਦਾ ਕੰਮ ਰੋਜ ਪੂਰਾ ਕਰੋ ਜਿਵੇਂ ਤੂੜੀ ਦੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਤੇ ਕਰਦੇ ਸਾਓ। ¹⁴ਤਾਂ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਦੇ ਮੋਹਟਾਂ ਨੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫ਼ਿਰਉਨ ਦੇ ਬੇਗਾਰ ਕਰਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਮੁਕੱਰਰ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਮਾਰ ਖਾਧੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਏਹ ਆਖਿਆ ਗਿਆ ਭਈ ਤੁਸਾਂ ਆਪਣਾ ਇੱਟਾਂ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕੱਲ ਪਰਸੋਂ ਤੇ ਅੱਜ ਵੀ ਪੂਰਾ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ?

ਆਇਤਾਂ 10, 11. ਬੇਗਾਰ ਕਰਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਕਰੋੜਿਆਂ ਨੇ ਇਹ ਖ਼ਬਰ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ: ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਤੂੜੀ ਖੁਦ ਲੱਭਣੀ ਪਵੇਗੀ ਪਰ ਤੁਹਾਡੀ ਇੱਟਾਂ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਟਹਿਲ ਨਹੀਂ ਘਟੇਗੀ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਕੋਈ ਦੁਰਘਟਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਫ਼ਿਰਉਨ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਿਵੇਂ ਮੂਸਾ ਅਤੇ ਹਾਰੂਨ ਨੇ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਫ਼ਿਰਉਨ ਐਉਂ ਫ਼ਰਮਾਉਂਦਾ ਹੈ (ਵੇਖੋ 5:1)। ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਫ਼ਿਰਉਨ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਬਰਾਬਰ ਸੀ - ਅਸਲ ਵਿਚ - ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਵੀ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਸੀ।

ਆਇਤ 12. ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ ਤਾਂ ਓਹ ਲੋਕ ਸਾਰੇ ਮਿਸਰ ਦੇਸ ਵਿੱਚ ਤੂੜੀ ਦੀ ਥਾਂ

ਭੁੱਠਾ ਚੁਗਣ ਨੂੰ ਖਿੰਡ ਗਏ। “ਸਾਰੇ ਮਿਸਰ ਦੇਸ ਵਿੱਚ” ਸ਼ਾਇਦ ਵਧਾ-ਚੜਾ ਕੇ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੱਠਾਂ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਵਿਆਪਕ, ਸਮਾਂ-ਖਪਤ ਖੋਜ ਜੋ ਪੂਰੀਆਂ ਇੱਠਾਂ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। (ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਧਾ-ਚੜਾ ਕੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਲਈ 1:9 ਨੂੰ ਵੇਖੋ।)

ਆਇਤਾਂ 13, 14. ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ, ਇਸਰਾਏਲੀ ਆਪਣੀਆਂ ਇੱਠਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ, ਜਿਸ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ ਇਸਰਾਏਲੀ ਮੋਹਟਾਂ ਮਾਰ ਖਾਧੀ।

ਫ਼ਿਰਉਨ ਅੱਗੇ ਮੋਹਟਾਂ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ (5:15-19)

¹⁵ਤਾਂ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਦੇ ਮੋਹਟ ਅੰਦਰ ਆਏ ਅਰ ਫ਼ਿਰਉਨ ਕੋਲ ਦੁਹਾਈ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਤੁਸਾਂ ਆਪਣੇ ਦਾਸਾਂ ਨਾਲ ਅਜੇਹਾ ਕਿਉਂ ਕੀਤਾ? ¹⁶ਤੁਹਾਡੇ ਦਾਸਾਂ ਨੂੰ ਤੂੜੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਆਖਦੇ ਹਨ, ਇੱਠਾਂ ਬਣਾਓ! ਵੇਖੋ ਤੁਹਾਡੇ ਦਾਸਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਤੁਹਾਡੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਹੈ। ¹⁷ਉਸ ਆਖਿਆ, ਤੁਸੀਂ ਢਿੱਲੇ ਹੋ, ਢਿੱਲੇ! ਏਸੇ ਕਰਕੇ ਤੁਸੀਂ ਆਖੀ ਜਾਂਦੇ ਹੋ, ਸਾਨੂੰ ਜਾਣ ਦੇਹ ਤਾਂ ਜੋ ਅਸੀਂ ਯਹੋਵਾਹ ਲਈ ਬਲੀਆਂ ਚੜ੍ਹਾਈਏ। ¹⁸ਹੁਣ ਜਾਓ ਅਰ ਕੰਮ ਕਰੋ ਪਰ ਤੂੜੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਰ ਇੱਠਾਂ ਦਾ ਲੇਖਾ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਪਊਗਾ। ¹⁹ਤਾਂ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਦੇ ਮੋਹਟਾਂ ਨੇ ਵੇਖ ਲਿਆ ਭਈ ਅਸੀਂ ਬੁਰੇ ਹਾਲ ਵਿੱਚ ਹਾਂ ਜਦ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਰੋਜ ਦੇ ਇੱਠਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿਚ ਕੁਝ ਨਾ ਘਟਾਓ।

ਆਇਤ 15. ਫ਼ਿਰ ਇਸਰਾਏਲੀ ਮੋਹ [ਟਾਂ] ਨੇ ਫ਼ਿਰਉਨ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਦਿਲਚਸਪ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਮੋਹਟਾਂ ਦੀ ਫ਼ਿਰਉਨ ਤਕ ਪਹੁੰਚ ਸੀ। ਇਸ ਹਵਾਲੇ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਮਿਸਰ ਦੇ ਇਸ ਰਾਜੇ ਦੀ ਰਾਜ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸ਼ੈਲੀ ਸੀ, ਕਿ ਉਹ ਰਾਜ ਦੇ ਦੈਨਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ, ਜਾਂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਉਸ ਦੀਆਂ ਉਸਾਰੀ ਦੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਹੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸ਼ਰੀਕ ਹੁੰਦਾ ਸੀ।

ਆਇਤ 16. ਮੋਹਟਾਂ ਨਿਮਰਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਬੋਲੇ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੀਤੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਕੁਝ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਕਾਰਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਬੁਰਾ ਵਿਹਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਸਰੀਆਂ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਾਰਣ ਮਾਰ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਇਸ ਗੱਲ ਵਿਚ ਗਲਤ ਵਿਹਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਤੂੜੀ ਵੀ ਆਪ ਇਕੱਠੀ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤਾਂ ਵੀ ਉੱਨੀਆਂ ਹੀ ਇੱਠਾਂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੋਹਟ ਫ਼ਿਰਉਨ (ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਦਾ ਮਾਲਕ), ਜੋ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਜੋ ਅਜਿਹੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਅਸਮਰਥ ਸਨ, ਫਸ ਗਏ ਸਨ।

ਆਇਤਾਂ 17, 18. ਫ਼ਿਰਉਨ ਦੇ ਉੱਤਰ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਢਿੱਲੇ ਹੋਣਾ ਹੀ ਇਸ ਬੇਨਤੀ ਦਾ ਕਾਰਣ ਹੈ ਕਿ ਯਹੋਵਾਹ ਲਈ ਬਲੀਆਂ ਚੜ੍ਹਾਈਏ (ਵੇਖੋ 5:8)। ਫ਼ਿਰ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣਾ ਮਨ ਨਹੀਂ ਬਦਲੇਗਾ; ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਵੀ ਆਪਣੀ ਤੂੜੀ ਇਕੱਠੀ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ ਅਤੇ ਤਾਂ ਵੀ ਇੱਠਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਉੱਨੀ ਹੀ ਰਹੇਗੀ। ਫ਼ਿਰਉਨ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦ ਸੁਣਾਏ: ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ, ਸਾਨੂੰ ਜਾਣ ਦੇਹ, ਜਦਕਿ ਉਸ ਨੇ ਉੱਤਰ ਦਿੱਤਾ, ਹੁਣ ਜਾਓ ਅਰ ਕੰਮ ਕਰੋ। ਉਹ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਤੂੜੀ ਇਕੱਠੀ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੇ ਦੁਹਰਾਇਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ “ਤੂੜੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।”

ਆਇਤ 19. ਇਸ ਬਿੰਦੂ ਤੇ, ਮੇਹਟਾਂ ਨੂੰ - ਫ਼ਿਰਉਨ ਦੇ ਝਗੜਾਲੂ ਵਿਹਾਰ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗ ਗਿਆ ਸੀ - ਕਿ ਅਸੀਂ [ਸੱਚਮੁੱਚ] ਬੁਰੇ ਹਾਲ ਵਿੱਚ ਹਾਂ। ਸ਼ਬਦ “ਬੁਰੇ” (੭੧, ੮) ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ “ਬੁਰਾਈ” ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ (ਵੇਖੋ KJV; ASV)। ਇਸ ਇਬਰਾਨੀ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਬਾਰੇ, ਅੰਬਰਟੋ ਕੈਸੇਟੋ ਨੇ ਲਿਖਿਆ,

[ਇਸ ਵਿਚ] ਰਾ ਨਾਮ ਦਾ ਇੱਕ ਸੰਕੇਤ ... ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮਿਸਰੀ ਮੰਦਰ ਦਾ ਮੁੱਖ ਦੇਵਤਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ: ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬੁਰਾਈ [੭੧, ੮] ਵਿਚ ਵੇਖਿਆ ਦੁਰਦਸਾ ਵਿਚ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾ ਦੇਵਤੇ ਦੇ ਉਪਾਸਕਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।⁷

ਇਸ ਬਿਰਤਾਂਤ ਦੀ ਸੈਲੀ ਉਲੇਖ ਯੋਗ ਹੈ। ਇੱਥੇ, ਹੋਰਨਾਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵਾਂਗ ਇੱਕ ਕਹਾਣੀ ਦੁਹਰਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ, ਬਿਰਤਾਂਤ ਚਾਰ ਵਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਲਗਭਗ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਨਾਲ। ਆਇਤਾਂ 7 ਅਤੇ 8 ਵਿਚ, ਫ਼ਿਰਉਨ ਨੇ ਬੇਗਾਰ ਕਰਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਰੋੜਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤੂੜੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਆਇਤਾਂ 10 ਅਤੇ 11 ਵਿਚ, ਬੇਗਾਰ ਕਰਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਰੋੜਿਆਂ ਨੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਨੇਹਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। ਆਇਤ 16 ਵਿਚ, ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਦੀ ਫ਼ਿਰਉਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇੱਠਾਂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੁਦ ਤੂੜੀ ਇਕੱਠੀ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਫ਼ਿਰਉਨ ਦਾ ਉੱਤਰ, ਹੁਕਮ ਦਾ ਦੁਹਰਾਇਆ ਜਾਣਾ, ਆਇਤਾਂ 18 ਅਤੇ 19 ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮੂਸਾ ਅੱਗੇ ਮੇਹਟਾਂ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ (5:20, 21)

²⁰ਜਦ ਓਹ ਫ਼ਿਰਉਨ ਕੋਲੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿੱਕਲੇ ਤਾਂ ਓਹ ਮੂਸਾ ਅਤੇ ਹਾਰੂਨ ਨੂੰ ਜਿਹੜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਿਲਨ ਨੂੰ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਖੜੇ ਸਨ ਟੱਕਰੇ। ²¹ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਖਿਆ, ਯਹੋਵਾਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵੇਖੇ ਤੇ ਨਿਆਉ ਕਰੇ ਕਿਉਂ ਜੋ ਤੁਸਾਂ ਸਾਡੀ ਬਾਸ਼ਨਾ ਫ਼ਿਰਉਨ ਦੇ ਅੱਗੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਟਹਿਲੂਆਂ ਦੇ ਅੱਗੇ ਗੰਦੀ ਬਣਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਰ ਸਾਨੂੰ ਜਾਨੋਂ ਮਾਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਤੇਗ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਆਇਤ 20. ਜਦੋਂ ਇਸਰਾਏਲੀ ਮੇਹਟ ਸਿੰਘਾਸਣ ਵਾਲੇ ਕਮਰੇ ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਆਏ, ਓਹ ਮੂਸਾ ਅਤੇ ਹਾਰੂਨ ਨੂੰ ... ਟੱਕਰੇ, ਜੋ ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਸੁਣਨ ਲਈ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਖੜੇ ਸਨ ਕਿ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਰਹੀ ਸੀ। ਮੇਹਟ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਦੁਖੀ ਸਨ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹੁਣੇ ਹੁਣੇ ਸੁਣੀਆਂ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਟਾਕਰਾ ਮੂਸਾ ਅਤੇ ਹਾਰੂਨ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋਇਆ, ਤਾਂ ਬੇਸ਼ੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇਵਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ “ਛੁਟਕਾਰਾ” ਦਿਵਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਹ ਬੀਤੇ ਹੋਏ ਦਿਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਦੀਆਂ ਮੁਸੀਬਤਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿਚ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉਹ ਹੁਣ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਇੱਕ ਸੁੰਦਰ ਸੁਫਨਾ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਆਇਤ 21. ਮੇਹਟਾਂ ਨੇ ਮੂਸਾ ਅਤੇ ਹਾਰੂਨ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤਾ; ਇੱਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਮੁਸੀਬਤ ਦੇ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਦੇਸ਼ ਲਾਇਆ ਜੋ ਉਹ ਸਹਿ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਹ ਕਹਿ ਰਹੇ ਸਨ, “ਤੁਸੀਂ ਸਾਡੀ ਬਾਸ਼ਨਾ ਫ਼ਿਰਉਨ ਦੇ ਅੱਗੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਟਹਿਲੂਆਂ ਦੇ ਅੱਗੇ ਗੰਦੀ ਬਣਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ - ਤੁਸੀਂ ਸਾਨੂੰ ਨਾਪਸੰਦ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਰਣ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ - ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਜਾਨੋਂ ਮਾਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਤੇਗ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।” ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਜਾਨੋਂ ਮਾਰਨ ... ਤੇਗ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ, ਤਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਗ਼ੁਲਾਮ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਗੰਭੀਰ ਦੁਰ-ਵਿਹਾਰ ਦੇ

ਬਾਰੇ, ਕੁੱਟੇ ਅਤੇ ਮਰਨ ਦੇ ਦਰਜੇ ਤਕ ਕੰਮ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਰੇ ਸੋਚ ਰਹੇ ਸਨ। ਯਹੋਵਾਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵੇਖ ਤੇ ਨਿਆਉਂ ਕਰੇ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਕਹੇ ਜਾਣ ਦਾ ਇਕ ਤਰੀਕਾ ਸੀ ਕਿ, “ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਅਨਿਆਂ ਕੀਤਾ ਹੈ; ਕਾਸ਼ ਕਿ ਪਰਮੇਸੁਰ ਤੈਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਵੇ!” ਜੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਅਸਮੱਰਥ ਸਮਝਦੇ ਸਨ।

ਪਰਮੇਸੁਰ ਅੱਗੇ ਮੂਸਾ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ (5:22, 23)

²²ਫੇਰ ਮੂਸਾ ਯਹੋਵਾਹ ਵੱਲ ਮੁੜਿਆ ਅਰ ਆਖਿਆ, ਹੇ ਪ੍ਰਭ ਤੈਂ ਕਿਉਂ ਏਸ ਪਰਜਾ ਉੱਤੇ ਬੁਰਿਆਈ ਆਉਣ ਦਿੱਤੀ ਅਰ ਤੈਂ ਮੈਨੂੰ ਕਿਉਂ ਘੱਲਿਆ? ²³ਕਿਉਂ ਕਿ ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਤੋਂ ਮੈਂ ਤੇਰਾ ਨਾਮ ਲੈਕੇ ਫ਼ਿਰਉਨ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਆਇਆ ਤਦ ਤੋਂ ਹੀ ਉਸ ਨੇ ਏਸ ਪਰਜਾ ਨਾਲ ਬੁਰਿਆਈ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਤੈਂ ਵੀ ਆਪਣੀ ਪਰਜਾ ਨੂੰ ਛੁਡਕਾਰਾ ਨਾ ਦਿੱਤਾ।

ਆਇਤਾਂ 22, 23. ਲਿਖਤ ਵਿਚ ਇਹ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੂਸਾ ਨੇ ਮੇਰਟਾਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਉੱਤਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਪਰ, ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਕੋਲ ਲੈ ਗਿਆ। ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ, ਉਸ ਨੇ ਪਰਮੇਸੁਰ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇਕ ਵਿਚੋਲੇ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ, ਉਹ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੇ ਲਈ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦਾ ਵਚਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸ਼ਰਾ ਲਿਆਇਆ; ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ (ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਵਿਚ), ਉਸ ਨੇ ਮਨੁੱਖ ਅਤੇ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਇੱਕ ਵਿਚੋਲੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ, ਇਸਰਾਏਲ ਦੀਆਂ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸੁਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਇਆ।

ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਉੱਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਉਹ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਜੇ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕਰੇਗਾ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੂਸਾ ਨੇ ਪਰਮੇਸੁਰ ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਉਹ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਜਿਸ ਦਾ ਉਸ ਨੇ ਵਾਇਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅਸਲ ਵਿਚ, ਮੂਸਾ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਤੂੰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਆਇਆ ਅਤੇ ਉਹ ਕੀਤਾ ਜੇ ਤੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ, ਪਰ ਤੂੰ ਉਹ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜੇ ਤੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਤੂੰ ਕਰੇਂਗਾ; ਤੂੰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਛੁਟਕਾਰਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਬਦਤਰ ਹੈ। ਤੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਬੁਰਾਈ ਕਿਉਂ ਲੈ ਆਇਆ ਹੈ?” ਇੰਝ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਸੇਵਕ ਦੇ ਲਈ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਨਾਲ ਇੰਨੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਗੱਲ ਕਰ ਸਕਣਾ ਸੰਭਵ ਹੈ, ਪਰ ਮੂਸਾ ਨੇ ਅਕਸਰ ਅਜਿਹੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਤ ਕੀਤਾ। ਮੂਸਾ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਚ, ਟੇਰੋਂਸ ਈ. ਫਰੇਥੇਈਮ ਨੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ,

[ਮੂਸਾ] ਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਭਾਵ [ਪਰਮੇਸੁਰ ਦਾ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਹਾਰ] ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਹੋਣਾ ਪਿਆ; ਇਸ ਘਟਨਾ ਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਛੁਟਕਾਰੇ ਵਿਚ ਦੇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪਰਮੇਸੁਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁਸ਼ਕਲ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਲਈ ਮੂਸਾ ਨੂੰ ਡਾਂਟਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹ ਜੇ ਹਨ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਜੇ ਉਹ: ਜੀਵਨ ਦੇ ਮੁਸ਼ਕਲ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਸਨ। ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੇ ਮੂਸਾ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਸਧਾਰਣ ਉੱਤਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਮਕਸਦ ਟੈਕ ਤੇ ਹੈ ... ਪਰਮੇਸੁਰ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ; ਇਸਰਾਏਲ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਵੇਗਾ। ਅਸਲ ਵਿਚ, ਫ਼ਿਰਉਨ ਖੁਦ ਭੇਜੇਗਾ, ਬੇਸ਼ੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਧੱਕ ਦੇਵੇਗਾ, ਇੱਕ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਹੱਥ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇਗਾ।⁸

ਅਧਿਆਇ 5 ਮੂਸਾ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛਣ ਨਾਲ ਸਮਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉੱਤਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ; ਦੁਵਿਧਾ ਵਿਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪਰ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ। ਅਗਲੇ ਅਧਿਆਇ ਤਕ

ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੁਆਰਾ ਉੱਤਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕਤਾ

“ਯਹੋਵਾਹ ਕੌਣ ਹੈ?” (5:2)

ਫਿਰਉਨ ਨੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛਿਆ “ਯਹੋਵਾਹ ਕੌਣ ਹੈ?” ਸਾਡੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ, ਉਸ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਘਮੰਡ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਜਿੱਦੀ, ਕਠੋਰ, ਬੇਰਹਿਮ ਸ਼ਾਸਕ ਦੁਆਰਾ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਸਵਾਲ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਜਾਂ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਲਈ ਕੋਈ ਪ੍ਰੇਮ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਫਿਰਉਨ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ, ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਇੱਕ ਕਾਰਣ-ਸਮਰੱਥ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸੀ। ਇਸਰਾਏਲੀ ਇੱਕ ਨੀਚ ਗੁਲਾਮ ਲੋਕ ਸਨ, ਫਿਰ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਫਿਰਉਨ ਦੇ ਕੋਲੋਂ ਮੰਗ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜੋ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹਾਨ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦਾ ਈਸ਼ੁਰ-ਰਾਜਾ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਇੰਨੀ ਹਿੰਮਤ! ਕਿਉਂਕਿ ਮੂਸਾ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਦੇਵਤੇ ਦੇ ਨਾਮ ਵਿਚ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਫਿਰਉਨ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਸੀ, ਉਹ ਪੁੱਛ ਰਿਹਾ ਸੀ, “ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਦੇਵਤਾ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?” ਇਸ ਵਿਚ ਹੈਰਾਨੀ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਗਰਜਿਆ, “ਯਹੋਵਾਹ ਕੌਣ ਹੈ?” ਅਤੇ ਮੂਸਾ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ।

ਬੇਸ਼ੱਕ, ਫਿਰਉਨ ਨੇ ਯਹੋਵਾਹ ਨੂੰ - ਇੰਨੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣ ਲਿਆ ਸੀ, ਕਿ, ਅਸਲ ਵਿਚ, ਉਸ ਨੂੰ ਗੋਡਿਆਂ ਤੇ ਆ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੇ ਲਈ ਯਹੋਵਾਹ ਦੀ ਬਰਕਤ ਮੰਗਣੀ ਪਈ (12:32)। ਫਿਰ ਵੀ, ਫਿਰਉਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਇੱਕ ਸਹੀ ਸਵਾਲ ਹੈ। ਕੂਚ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਅਕਸਰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਆਪ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਸ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ, ਮਿਸਰੀਆਂ, ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਵਿਖਾਉਣਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਯਹੋਵਾਹ ਹੈ (6:7; 7:3-5; 8:10; 8:22)। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਵੇਖਣਾ ਸਾਡੇ ਲਈ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਕੂਚ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਉਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਕਿਵੇਂ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। *ਯਹੋਵਾਹ ਕੌਣ ਹੈ?* ਇਸ ਪਾਠ ਵਿਚ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ, ਪਰ ਆਓ ਅਸੀਂ ਕੂਚ ਵਿਚ ਸਿਖਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਰੁਝ ਸੱਚਾਈਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੀਏ।

ਪ੍ਰਭੂ ਅਬਰਾਹਾਮ, ਇਸਹਾਕ, ਅਤੇ ਯਾਕੂਬ ਦਾ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਹੈ (3:6, 15; 6:2, 3; 32:13)। ਕੂਚ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਉਤਪਤ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੀ ਇੱਕ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਹੈ; ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਕੀਤਾ ਉਹ ਅਬਰਾਹਾਮ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਆਪਣੇ ਵਾਇਦਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਕੀਤਾ। ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਅਬਰਾਹਾਮ ਦੀ ਸੰਤਾਨ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਇੱਕ ਮੁਕਤੀਦਾਤੇ ਨੂੰ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ। ਉਸ ਨੇ ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਰਜਾ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਕੂਚ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਅਬਰਾਹਾਮ, ਇਸਹਾਕ, ਅਤੇ ਯਾਕੂਬ ਦਾ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਚੁਣੀ ਹੋਈ ਕੌਮ ਦਾ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਬਣ ਗਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਇਸਰਾਏਲੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਵਾਸ ਕਰਨ ਲੱਗਾ (19:5, 6; 29:45, 46)।

ਪ੍ਰਭੂ ਮਹਾਨ “ਮੈਂ ਹਾਂ” ਹੈ (3:13, 14)। ਇਬਰਾਨੀ ਸ਼ਬਦ ਜਿਸ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ “ਮੈਂ ਹਾਂ” (אני, *ਹਯਾਹ*) ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ “ਪ੍ਰਭੂ” ਜਾਂ “ਯਾਹਵੇ” (יהוה, *ਯਾਹਵੇ*) ਨਾਲ ਗੂੜ੍ਹਾ ਸੰਬੰਧ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਭੂ ਸਦਾ ਤੋਂ ਹੈ, ਸਦਾ ਰਿਹਾ ਰਹੇਗਾ, ਅਤੇ ਸਦਾ ਤਕ ਰਹੇਗਾ - ਉਹ ਅਨੰਤ ਹੈ। ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਅਨੰਤ ਕਾਲ ਵਿਚ ਵਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਭੂ ਪਵਿੱਤਰ ਹੈ (ਲੇਵੀਆਂ 11:45; ਯਸਾਯਾਹ 6:3)। ਉਹ ਪਵਿੱਤਰ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਹ

ਸਥਾਨ ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਨੇ ਦਰਸ਼ਣ ਦਿੱਤਾ ਉਹ ਵੀ ਪਵਿੱਤਰ ਹੋ ਗਿਆ (3:5)। ਤੰਬੂ, ਜਿਸ ਸਥਾਨ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਬੰਦਗੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਵਿੱਤਰ ਸੀ (28:29, 35), ਅਤੇ ਤੰਬੂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਸਾਰੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਪਵਿੱਤਰ ਸਨ - ਇੱਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਮਹਾਂ ਜਾਜਕ ਦੇ ਵਸਤਰ - ਵੀ ਪਵਿੱਤਰ ਸਨ (28:2; 29:29; 30:25-29)। ਉਸ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਹੋਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ (19:6)। ਆਰ. ਐਲਨ ਕੋਲ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਸ਼ਰਾ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਦਾ ਇੱਕ ਮੌਖਿਕ ਪਰਗਟਾਵਾ ਸੀ, ਤੰਬੂ ਇਸ ਦਾ ਇੱਕ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸਰਾਏਲ ਕੋਮ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਇੱਕ ਚੱਲਣ ਵਾਲੀ ਉਦਾਹਰਣ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।”⁹ ਜਿਵੇਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਲੋਕ ਪਵਿੱਤਰ ਸਨ (ਲੇਵੀਆਂ 11:45), ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸ ਦੇ ਅੱਜ ਦੇ ਲੋਕ ਵੀ ਪਵਿੱਤਰ ਹਨ (1 ਪਤਰਸ 1:15, 16)।

ਪ੍ਰਭੂ ਸਰਵਸ਼ਕਤੀਮਾਨ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿਚ ਖੜੇ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਹਰਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੂਚ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਅਤੇ ਮਿਸਰ ਦੇ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੇ ਉੱਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਜਿੱਤ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ, ਕੂਚ 14:30 ਬੋਲੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਜਿੱਤ ਅਤੇ ਕੂਚ 15 ਵਿਚ ਮਨਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਜਿੱਤ। ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਮੂਸਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹਾਨ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਦੇਵਤਿਆਂ ਤੋਂ ਉੱਤਮ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਹ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਵਿਚ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਹੈ। ਕੋਲ ਨੇ ਸਮਝਾਇਆ, “ਫਿਰਉਨ, ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਅਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮਨੁੱਖੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਸਿਖਰ ਤੇ ਖੜਾ ਹੈ: ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਦਾ ਪਤਨ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਾ, ਜਾਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਸਫਲ ਕਰ ਸਕਣਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ।”¹⁰ ਉਹ, ਸੱਚਮੁੱਚ, “ਰਾਜਿਆਂ ਦਾ ਰਾਜਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭੂਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭੂ ਹੈ” (1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 6:15)।

ਯਹੋਵਾਹ ਇਕ ਦਿਆਲੂ ਅਤੇ ਕਿਰਪਾਲੂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੇ ਬਾਰੇ “ਦਿਆਲੂ ਅਤੇ ਕਿਰਪਾਲੂ ਕਰੋਧ ਵਿੱਚ ਧੀਰਜੀ ਅਰ ਭਲਿਆਈ ਅਤੇ ਸਚਿਆਈ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ” ਹੋਣ ਦਾ ਪਰਚਾਰ ਕੀਤਾ (34:6)। ਕੂਚ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਉਸ ਦੀ ਦਯਾ ਅਤੇ ਕਿਰਪਾ ਦੇ ਭਰਪੂਰ ਸਬੂਤ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਦਯਾ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰਭੂ ਬੇਸਹਾਰਿਆਂ ਦਾ ਰਾਖਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸਰਾਏਲੀ ਕਮਜ਼ੋਰਾਂ ਅਤੇ ਬੇਸਹਾਰਾ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਯੋਗ ਵਿਹਾਰ ਕਰਨ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਣ ਆਪਣਾ ਸੁਭਾਅ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤਿ ਚਿੰਤਾ ਦੱਸਿਆ (22:21-27; ਵੇਖੋ ਲੇਵੀਆਂ 19:9-14)।

ਪ੍ਰਭੂ ਉਹ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਹੈ ਜੋ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਪਾਪੀਆਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਜਦਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਿਆਲੂ ਅਤੇ ਕਿਰਪਾਲੂ ਹੈ, ਉਹ ਕਠੋਰ ਵੀ ਹੈ (ਵੇਖੋ ਰੋਮੀਆਂ 11:22)। ਉਹ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ (ਅਧਿਆਇ 20-24), ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ (19:5), ਅਤੇ ਅਣਆਗਿਆਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ (ਅਧਿਆਇ 32; ਵੇਖੋ ਗਿਣਤੀ 15:32-36)। ਇੱਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਉਹ ਹਵਾਲਾ ਜੋ ਸਭ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਦਯਾ ਅਤੇ ਕਿਰਪਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਚ ਬੋਲਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ “ਕੁਧਰਮੀ ਨੂੰ ਏਵੇਂ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦਾ” (34:7)।

ਪ੍ਰਭੂ ਉਹ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੇ ਮਨ ਨੂੰ ਬਦਲਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਅਰਥ ਵਿਚ, ਉਹ ਸਥਿਰ ਹੈ (ਵੇਖੋ ਇਬਰਾਨੀਆਂ 13:8)। ਪਰ, ਇਕ ਹੋਰ ਅਰਥ ਵਿਚ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਮਨ ਨੂੰ ਬਦਲ ਸਕਦਾ ਹੈ (ਵੇਖੋ 32:14)। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਹਾਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਹਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨੂੰ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਦੋਂ ਸਾਡੇ ਹਲਾਤ ਬਦਲਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਸਾਡੇ

ਪ੍ਰਤਿ ਬਦਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਾਪੀਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ, ਅਸੀਂ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਾਂ; ਪਰ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਮਸੀਹ ਵੱਲ ਮੁੜਣ ਅਤੇ ਬਚਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਹਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲ ਲਿਆ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਸਾਡੇ ਪ੍ਰਤਿ ਆਪਣੇ ਵਿਹਾਰ ਨੂੰ ਬਦਲ ਲਿਆ। ਅਸੀਂ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਬਚ ਗਏ ਅਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਸੰਤਾਨ ਬਣ ਗਏ ਹਾਂ (ਰੋਮੀਆਂ 3:23, 24; 5:1; 6:17-23)।

ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਕਿਵੇਂ ਦਿਓਗੇ ਕਿ “ਪ੍ਰਭੂ ਕੌਣ ਹੈ?” ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਚ ਸਾਡੀ ਸਮਝ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੀਉਂਦੇ ਹਾਂ। ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਬਤ ਹੀ ਪਵਿੱਤਰ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਸਮੇਤ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰੇ। ਉਹ ਇੰਨਾ ਪਵਿੱਤਰ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜ਼ਰੂਰ ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਵੇਗਾ, ਫਿਰ ਉਹ ਇੰਨਾ ਦਿਆਲੂ ਹੈ ਕਿ ਪਾਪਾਂ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਸਾਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ: ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਦਯਾ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਕੂਚ ਦਾ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ (5:2)

ਕੂਚ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਇੱਕ ਟਿੱਪਣੀ ਵਿਚ, ਆਰ. ਐਲਨ ਕੋਲ ਨੇ “ਦ ਥਿਓਲੋਜੀ ਆਫ਼ ਐਕਸੈਂਡਸ” ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਚ ਇੱਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਭਾਗ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੂਚ ਦਾ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਹੈ:

1. “ਇਤਹਾਸ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਣ ਵਿਚ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ”
2. “[ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਜੋ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ,] ‘ਮੈਂ ਯਹੋਵਾਹ ਹਾਂ’”
3. “ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਜੋ ਪਵਿੱਤਰ ਹੈ”
4. “ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਜੋ ਯਾਦ ਕਰਦਾ ਹੈ”
5. “ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਜੋ ਮੁਕਤੀ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ”
6. “ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਜੋ ਨਿਆਂ ਕਰਦਾ ਹੈ”
7. “ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਜਿਸ ਦੇ ਗੁੱਸੇ ਨੂੰ ਟਾਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ”
8. “ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਜੋ ਬੋਲਦਾ ਹੈ”
9. “ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਜੋ ਸਰਵਉੱਤਮ ਹੈ”
10. “ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਜੋ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ”¹¹

ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋਏ ਸੰਦੇਸ਼ਵਾਹਕ (5:20-23)¹²

ਅਧਿਆਇ 5 ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ, ਮੂਸਾ (ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ) ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਿਰਫ ਉਹੀ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ਵਾਹਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ; ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਏਲੀਯਾਹ (1 ਰਾਜਿਆਂ 19:1-18) ਅਤੇ ਯਿਰਮਿਯਾਹ (ਯਿਰਮਿਯਾਹ 20:7-9) ਵੀ ਸਨ। ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋਣਾ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ਵਾਹਕ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ? ਮੂਸਾ ਦੇ ਵਾਂਗ, ਉਹ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਕੋਲ ਜਾਵੇ। ਜੇ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਡਰਾਂ ਅਤੇ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਿਲਾਸਾ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰੇਗਾ (ਵੇਖੋ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕਰਤੱਬ 18:9; 1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 2:3)।

ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਅਸਫਲਤਾ, ਅਖੀਰ ਸਫਲਤਾ (5:20-23)

ਕੂਚ 5 ਅਧਿਆਇ ਵਿਚ ਮੂਸਾ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਸਾਨੂੰ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਅਸਫਲਤਾ ਦਾ ਅਰਥ ਅੰਤਿਮ ਹਾਰ ਹੀ ਹੋਵੇ। ਅਧਿਆਇ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ, ਸਪੱਸ਼ਟ

ਤੌਰ ਤੇ ਮੂਸਾ ਲੜਾਈ ਹਾਰ ਗਿਆ ਸੀ; ਪਰ ਆਖਿਰਕਾਰ ਸਥਿਤੀਆਂ ਬਦਲ ਗਈਆਂ, ਅਤੇ ਮੂਸਾ ਜਿੱਤ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਸੀ! ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਹਾਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅੰਤ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਸਫਲਤਾਵਾਂ ਦਾ ਸਵਾਦ ਚੱਖਣਾ ਪਿਆ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਨੂੰ ਜਿੱਤਣ ਦੇ ਲਈ ਪਿੱਛੋਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਨਾਕਾਫੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅੰਤਿਮ ਸਫਲਤਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਅਸਫਲਤਾਵਾਂ ਤੇ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਕਹਾਣੀ ਤੋਂ ਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮਿਲਦੀ ਹੈ? ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਰਹੋ, ਅਤੇ ਯਾਦ ਰੱਖੋ ਕਿ ਆਖਿਰਕਾਰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਸਫਲ ਹੋਣ ਵਿਚ ਸਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਟਿੱਪਣੀਆਂ

¹REB, NRSV ਸਮਾਨ ਹੈ: “ਤੁਹਾਡੇ ਲੋਕ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਮਿਸਰ ਦੇ ਵਾਸੀਆਂ ਤੋਂ ਵਧੀਕ ਹਨ।” ²ਜੌਨ ਆਈ. ਡਰਹਮ, *ਐਕਸੋਡਸ*, ਵਰਡ ਬਿਬਲੀਕਲ ਕਮੈਂਟਰੀ, ਜਿਲਦ 3 (ਵਾਕੇ, ਟੈਕਸਾਸ: ਵਰਡ ਬੁਕਸ, 1987), 64-65. ³ਜੋਰਜ ਰਾਵਲਿੰਸਨ, “ਐਕਸੋਡਸ,” *ਦ ਪੁਲਪਿਟ ਕਮੈਂਟਰੀ* ਵਿਚ, ਜਿਲਦ 1, *ਜੋਨੇਸਿਸ ਐਂਡ ਐਕਸੋਡਸ*, ਸੰਪਾ. ਐੱਚ. ਡੀ. ਐਮ. ਸਪੈਨਸ ਅਤੇ ਜੇਸੇਫ ਐਸ. ਐਕਸੇਲ (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸੀਗਨ: ਵਿਲੀਅਮ ਬੀ. ਈਡਰਮੈਂਸ ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ ਕੰਪਨੀ, 1950), 124. “ਐਲਫ੍ਰੇਡ ਹੇਰੇਥ, “ਬਰਿਕ,” *ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਸਟੈਂਡਰਡ ਬਾਈਬਲ ਐਨਸਾਈਕਲੋਪੀਡੀਆ* ਵਿਚ, ਸੇਧ ਅਤੇ ਸੰਪਾ., ਸੰਪਾਦਨ. ਜੈਫਰੀ ਡਬਲਿਊ. ਬ੍ਰੇਮਿਲੇ (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸੀਗਨ: ਵਿਲੀਅਮ ਬੀ. ਈਡਰਮੈਂਸ ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ ਕੰਪਨੀ, 1979), 1:546. ⁵ਉਸੇ ਸਥਾਨ ਤੇ, 545. ⁶ਹੈਨਰੀ ਐੱਚ. ਹੈਲੀ, *ਹੈਲੀਜ਼ ਬਾਈਬਲ ਹੈਂਡਬੁੱਕ*, 24 ਸੰਸਕਰਣ, ਸੰਪਾ. (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸੀਗਨ: ਜੋਡੋਰਵਨ, 1965), 120. ⁷ਅੰਬਰਟੋ ਕੈਸੂਟੋ, *ਏ ਕਮੈਂਟਰੀ ਆਨ ਦ ਬੁੱਕ ਆਫ ਐਕਸੋਡਸ*, ਇਸਰਾਏਲ ਅਬਰਾਹਾਮ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ (ਯਰੂਸ਼ਲਮ: ਦ ਮੈਗਨੇਸ ਪ੍ਰੈੱਸ, 1997), 72. ⁸ਟੇਰੇਂਸ ਈ. ਫਰੇਥੇਈਮ, *ਐਕਸੋਡਸ*, ਇੰਟਰਪ੍ਰਿਟੇਸ਼ਨ: ਏ ਬਿਬਲੀਕਲ ਨੋਟ ਫਾਰ ਟੀਚਿੰਗ ਐਂਡ ਪ੍ਰੀਚਿੰਗ (ਲੂਇਸਵਿਲੇ: ਜੌਨ ਨੈਕਸ ਪ੍ਰੈੱਸ, 1991), 88. ⁹ਆਰ. ਐਲਨ ਕੋਲ, *ਐਕਸੋਡਸ: ਐਨ ਇੰਟਰੋਡਕਸ਼ਨ ਐਂਡ ਕਮੈਂਟਰੀ*, ਟਿੰਡਲ ਓਲਡ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ ਕਮੈਂਟਰੀਜ਼ (ਡੋਨਰਜ਼ ਗਰੂਪ, ਇਲੀਨੋਇਸ: ਇੰਟਰ-ਵਰਸਿਟੀ ਪ੍ਰੈੱਸ, 1973), 23. ¹⁰ਉਸੇ ਸਥਾਨ ਤੇ, 29.

¹¹ਉਸੇ ਸਥਾਨ ਤੇ, 19-40. ¹²ਵਾਲਡੇਮਰ ਜੰਜੇਨ, *ਐਕਸੋਡਸ*, ਬਿਲੀਵਰਜ਼ ਚਚ ਬਾਈਬਲ ਕਮੈਂਟਰੀ (ਸਕਾਟਡੇਲ, ਪੈਨਸਿਲਵੇਨੀਆ: ਹੇਰਾਲਡ ਪ੍ਰੈੱਸ, 2000), 92.